

Audiència. Sant Pau: l'Esperit als nostres cors

El Sant Pare en l'audiència de dimecres 15 de novembre de 2006 va parlar de sant Pau i com aquest sant ens diu que no pot haver-hi oració autèntica sense la presència de l'Esperit en nosaltres.

03/07/2008

Estimats germans i germanes,

Avui, igual que en les dues catequesis anteriors, tornem a parlar de sant

Pau i del seu pensament. Ens trobem davant un gegant no sols pel seu apostolat concret, sinó també per la seva doctrina teològica, extraordinàriament profunda i estimulante. Després de meditar, la vegada passada, en allò que va escriure sant Pau sobre el lloc central que Jesucrist ocupa en la nostra vida de fe, avui veurem què ens diu sobre l'Esperit Sant i la seva presència en nosaltres, perquè també en això l'Apòstol té quelcom molt important que ensenyar-nos.

Ja coneixem allò que ens diu sant Lluc sobre l'Esperit Sant en els Fets dels Apòstols en descriure l'esdeveniment de la Pentecosta. L'Esperit a la Pentecosta impulsa amb força a assumir el compromís de la missió per testimoniar l'Evangeli pels camins del món. De fet, el llibre dels Fets dels Apòstols explica una sèrie de missions realitzades pels Apòstols, primer a

Samaria, després a la franja de la costa de Palestina, i després a Síria.

Sobretot es narren els tres grans viatges missioners realitzats per sant Pau, com ja vaig recordar en un anterior trobada del dimecres.

Ara bé, sant Pau, en les seves cartes ens parla de l'Esperit també des d'una altra perspectiva. No es limita a il·lustrar la dimensió dinàmica i operativa de la tercera Persona de la Santíssima Trinitat, sinó que n'analitza també la presència en la vida del cristià, la identitat de la qual queda marcada per ell. És a dir, sant Pau reflexiona sobre l'Esperit mostrant-ne l' influx no sols sobre l'actuar del cristià sinó també sobre el seu ésser. En efecte, diu que l'Esperit de Déu habita en nosaltres (cf. Rm 8, 9; 1 Co 3, 16) i que "Déu ha enviat als nostres cors l'Esperit del seu Fill" (Ga 4, 6).

Per tant, per a sant Pau l'Esperit ens penetra fins al fons del nostre ésser. A aquest propòsit escriu aquestes importants paraules: " Perquè la llei de l'Esperit que dóna la vida en el Crist Jesús t'ha alliberat de la llei del pecat i de la mort. (...) Que no heu rebut pas un esperit d'esclavitud per a recaure en el temor, sinó que heu rebut un esperit de filiació que ens fa clamar: «Abbà, Pare!» (Rm 8, 2. 15); atès que som fills, podem anomenar "Pare" a Déu.

Així doncs, s'hi veu clarament que el cristià, fins i tot abans d'actuar, ja posseeix una interioritat rica i fecunda, que li ha estat donada en els sagraments del Baptisme i la Confirmació, una interioritat que el situa en una relació objectiva i original de filiació respecte a Déu. La gran dignitat consisteix precisament que no sols som imatge, sinó també fills de Déu. I això és una invitació a viure la filiació, a prendre cada

vegada consciència més gran que som fills adoptius en la gran família de Déu. És una invitació a transformar aquest do objectiu en una realitat subjectiva, decisiva per al nostre pensar, per al nostre actuar, per al nostre ser. Déu ens considera fills seus, perquè ens ha elevat a una dignitat semblant, encara que no igual, a la de Jesús mateix, l'únic Fill veritable en sentit ple. En ell se'ns dóna o se'ns restitueix la condició filial i la llibertat confiada en relació amb el Pare.

D'aquesta manera descobrim que per al cristià l'Esperit ja no és només el "Esperit de Déu", com es diu normalment en l'Antic Testament i com es continua repetint en el llenguatge cristià (cf. Gn 41, 38; Ex 31, 3; 1 Co 2, 11-12; Flp 3, 3; etc.). I tampoc és només un "Esperit Sant" entès genèricament, segons la manera d'expressar-se de l'Antic Testament (cf. Is 63, 10-11; Sal 51, 13),

i del mateix judaisme en els seus escrits (cf. Qumrán, rabinisme). La convicció que el Senyor ressuscitat és específica de la fe cristiana, qui s'ha convertit ell mateix en "Esperit que dóna vida" (1 Co 15, 45), ens dóna una participació original d'aquest Esperit.

Precisament per aquest motiu sant Pau parla directament del "Esperit de Crist" (Rm 8, 9), del "Esperit del Fill" (Ga 4, 6) o del "Esperit de Jesucrist" (Flp 1, 19). És com si volgués dir que no sols Déu Pare és visible en el Fill (cf. Jo 14, 9), sinó que també l'Esperit de Déu es manifesta en la vida i en l'acció del Senyor crucificat i ressuscitat.

Sant Pau ens ensenya també una altra cosa important: diu que no pot haver-hi oració autèntica sense la presència de l'Esperit en nosaltres. En efecte, escriu: "L'Esperit ajuda també la nostra feblesa; perquè

nosaltres no sabem què hem de demanar per a pregar com cal, però el mateix Esperit intercedeix amb gemecs inefables i el qui escruta els cors sap quin és el voler de l'Esperit, com és segons Déu que intercedeix pels sants." (Rm 8, 26-27). És com dir que l'Esperit Sant, o sigui, l'Esperit del Pare i del Fill, és ja com l'ànima de la nostra ànima, la part més secreta del nostre ésser, de la qual s'eleva incessantment cap a Déu un moviment d'oració, els termes del qual no podem ni tan sols precisar.

En efecte, l'Esperit, sempre actiu en nosaltres, supleix les nostres carències i ofereix al Pare la nostra adoració, junt amb les nostres aspiracions més profundes.

Òbviament això exigeix un nivell de gran comunió vital amb l'Esperit. És una invitació a ser cada vegada més sensibles, més atents a aquesta presència de l'Esperit en nosaltres, a transformar-la en oració, a

experimentar aquesta presència i a aprendre així a orar, a parlar amb el Pare com a fills en l'Esperit Sant.

Hi ha, a més a més, un altre aspecte típic de l'Esperit que ens ensenya sant Pau: la seva relació amb l'amor. L'Apòstol escriu: "L'esperança no falla, perquè l'amor de Déu ha estat vessat en els nostres cors per l'Esperit Sant que ens ha estat donat" (Rm 5, 5). En la meua carta encíclica *Deus caritas est* vaig citar una frase molt eloqüent de sant Agustí: "Veus la Trinitat si veus l'amor" (n. 19), i després vaig explicar: "L'Esperit és aquesta potència interior que harmonitza el cor (dels creients) amb el cor de Crist i els mou a estimar els germans com ell els ha estimat" (ibíd.). L'Esperit ens situa en el mateix ritme de la vida divina, que és vida d'amor, fent-nos participar personalment en les relacions que es donen entre el Pare i el Fill.

De forma molt significativa, sant Pau, quan enumera els diferents fruits de l'Esperit, esmenta en primer lloc l'amor: "El fruit de l'Esperit és amor, alegria, pau..." (Ga 5, 22). I, atès que per definició l'amor uneix, l'Esperit és primer de tot creador de comunió dins la comunitat cristiana, com diem a l'inici de la santa missa amb una expressió de sant Pau: "La comunió de l'Esperit Sant (és a dir, la que ell realitza) estigui amb tots vosaltres" (2 Co 13, 13). Ara bé, d'altra banda, també és veritat que l'Esperit ens estimula a entaular relacions de caritat amb tots els homes. D'aquesta manera, quan estimem deixem espai a l'Esperit, li permetem d'expressar-se en plenitud. Així es comprèn perquè sant Pau uneix en la mateixa pàgina de la carta als Romans aquestes dues exhortacions: "Sigueu fervorosos en l'Esperit" i "No torneu a ningú mal per mal" (Rm 12, 11. 17).

A l'últim, l'Esperit, segons sant Pau, és una penyora generosa que el mateix Déu ens ha donat com a anticipació i al mateix temps com a garantia de la nostra herència futura (cf. 2 Co 1, 22; 5, 5; Ef. 1, 13-14).

Aprenquem així de sant Pau que l'acció de l'Esperit orienta la nostra vida cap als grans valors de l'amor, l'alegria, la comunió i l'esperança. Ens cal fer cada dia aquesta experiència, secundant les mocions interiors de l'Esperit; en el discerniment comptem amb la guia il·luminadora de l'Apòstol.